

Prima duminică din Postul Paștelui, duminica în care s-a săvârșit actul solemn de cinstire a Sfințelor icoane, este Duminica Ortodoxiei sau Duminica biruinței Ortodoxiei.

Este sărbătoarea victoriei iconodulilor asupra iconoclaștilor prin decizia Sinodului VII Ecumenic de la Niceea din anul 787, consfințită de sinodul de la 843. Drept urmare, slujba de prăznuire pomenește restaurarea cinstirii icoanelor în tipicul Bisericii dar și în viața particulară a creștinilor. Criza iconoclastă a apărut în perioada împăratului Leon III Isaurul, care printr-un edict radical și agresiv ce prevedea distrugerea sfințelor icoane și a sfințelor moaște. Iconoclaștii, susținătorii politicii imperiale, numiți și "sfărâmătorii de icoane", priveau cu suspiciune orice reprezentare artistică a lui Dumnezeu sau a unor oameni; ei cereau distrugerea icoanelor, deoarece considerau cultul icoanelor

ca idolatrie, încălcare a poruncii a doua din Decalog: „Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a vreunui lucru, să nu te închini lor nici să le slujești” (Ieșire 20, 4).

Iconodulii, numiți și "cinstitorii icoanelor" erau cei care apărau locul icoanelor în Biserică și în casele creștinilor arătând că cinstirea sfințelor icoane nu înseamnă încălcarea poruncii divine.

Împotriva iconoclasmului a scris Sfântul Ioan Damaschin. Respingând învinuirea că prin venerarea icoanelor s-ar comite o erezie, el concepe icoana ca simbol și mijlocitor cu sfântul reprezentat. Astfel icoana are un rol multiplu: de a împodobi locașul de închinare (estetic); de a învăța din istoria Bisericii (pedagogic); de a însoți cultul divin (latreutic) și de a mijloci harul divin (haric).

La 11 martie 843 patriarhul Metodie a convocat la sinodul de la Constantinopol, pe toți episcopii, egumenii și monahii, care în decursul luptelor iconoclaste au avut de suferit. Sinodalii au declarat valabile toate hotărârile celor șapte Sinoade Ecumenice, restabilind cultul icoanelor, rostind anatema asupra tuturor iconoclaștilor. La sfârșit a fost compus un text special de anatematizare a tuturor ereticilor; textul acesta și al tuturor dogmelor Bisericii, a intrat apoi într-un "sinodycon" special ca decizie sinodală, spre a fi citit anual în întreaga Biserică, în prima Duminică din postul Sfințelor Paști, ca un avertisment general. Cum măsura a fost luată în ajunul primei duminici din postul pascal, duminica aceea, din 11 martie 843, a fost denumită "Duminica Ortodoxiei" ca să fie spre amintire despre biruința Ortodoxiei asupra tuturor ereziilor.

Așa cum rezultă din învățătura creștin ortodoxă, icoana este punct de întâlnire a istoriei cu eternitatea, fereastra către absolut. Ea nu reprezintă o încălcare a poruncii a doua din Decalog, pentru că nu ne închinăm materialului din care este făcută icoana (lemn, metal, hârtie, etc.), ci la ceea ce este reprezentat pe ea - chipul

Mântuitorului Hristos, al Maicii Domnului sau al Sfinților. Cu atât mai mult, icoana primește încărcătura harică după sfințirea ei, devenind dintr-un simplu tablou religios o modalitate de comunicare, prin intermediul chipurilor sau scenelor pictate, cu transcendentul, cu dumnezeirea. Închinați-vă cu credință și evlavie sfintelor icoane și purtați-le în casă și oriunde călătoriți, ca să vă fie de ajutor în izbăvirea de primejdii, știind că cinstea dată icoanelor se ridică la sfinții pictați pe ele. Faceți rugăciuni și acatiste în fața icoanelor, mergeți în pelerinaj la icoanele făcătoare de minuni din țară și la moaștele sfinților noștri, că veți primi ușurare și mare ajutor în necazurile vieții.

La noi în țară se găsesc 102 moaște sfinte și icoane făcătoare de minuni și 16 izvoare tămăduitoare, printre care amintim: Icoanele Făcătoare de Minunii ale Maicii Domnului de la Schitul Nămăiești, Ghighiu, Moaștele Sfintei Paraschieva de la Iasi, Moaștele Sfântul Dimitrie Basarabov de la Mitropolie, Sfântul Mina, Sfântul Nicolae, Sfântul Cirpian, etc.

Preot Ion Iliuță